

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

(м. Харків, Україна)

МІНГЯЧЕВІРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Мінгячевір, Азербайджан)

УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА

(м. Вільнюс, Литва)

МІДЛСЕКСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Лондон, Велика Британія)

РИЗЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Рига, Латвія)

УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ І СТРАХУВАННЯ

(м. Софія, Болгарія)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

(м. Харків, Україна)

MINGACHEVIR
STATE UNIVERSITY

MYKOLAS ROMERIS
UNIVERSITY

МАТЕРІАЛИ

XVI Міжнародної науково-практичної конференції
**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

25 листопада 2022 р.

Харків
2022

Кузенбаева Э.Р. АЙМАҚТЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНДАҒЫ КӨЛК ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ МАҢЫЗЫ.....	71
Омарова А.Б. КӘСІПКЕРЛІК СУБЪЕКТИЛЕРІНІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН ДАМУ ТУРАСЫ ҚАЗІРГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ.....	73
Abbasova-Zeynalova Nuranə Nazim qızı AZƏRBAYCANDA SAHIBKARLIQ FƏALİYYƏTİNİN İQTİSADI ARTIMA TƏSİR MEХANİZMLƏRİ.....	75
Əzizli Nurlan Nizami oğlu YAŞIL SAHIBKARLIQ KONSEPSİYASININ TƏTBİQİ PERSPEKTİVLƏRİ.....	78
Hacıyev Azər Vahid oğlu YENİ İQTİSADI ŞƏRAİTDƏ SAHIBKARLIQ FƏALİYYƏTİNİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ.....	80
Hüseynova Emiliya Yəhya qızı İŞĞALDAN AZAD OLUNMUŞ QARABAĞDA BİZNES FƏALİYYƏTİNİN TƏŞKİLİ İMKANLARI.....	83
Hüsüyev B.B. BƏRPA OLUNAN ENERJİ MƏNBƏLƏRİNDƏN İSTİFADƏNİN İQTİSADI İNKİŞAFA TƏSİRİ.....	87
İsmaylzadə Leyla Vüqar qızı ORTA MƏKTƏBDƏ İNFORMATİKANIN TƏDRİSİ: PROBLEMLƏR VƏ PERSPEKTİVLƏR.....	89
Məmmədov Saqib Yaşar oğlu BƏLƏDİYYƏLƏRİN SAHIBKARLIĞIN İNKİŞAFINDA ROLU.....	92
Nəsibova Arifə Carı qızı AQRAR SAHƏNİN İNKİŞAFI ƏRZAQ TƏHLÜKƏSİZLİYİ ÜÇÜN BAŞLICA AMİLDİR.....	94
Niftaliyev Nazim TARIM SİSTEMİNDE BLOCKCHAIN TEKNOLOJİSİNİN KULLANIMI.....	96
Qədirova Aygün Raqif qızı QƏDİM MİNGƏÇEVİR BƏZƏKLƏRİ.....	98
Səfərova Təranə Allahverdi qızı ÖLKƏDƏ KİÇİK BİZNESİN PERSPEKTIV İNKİŞAF İSTIQAMƏTLƏRİ.....	100
Xəlilov Xəlil Ramiz oğlu İNNOVASİYA PROQRAMI ƏSASINDA SAHIBKARLIĞIN İNKİŞAFI.....	102
Xəlilova Xəyalə Qəmbər qızı SAHIBKARLIQ FƏALİYYƏTİNİN İNKİŞAFINA TƏSİR EDƏN AMİLLƏR.....	104

Секція 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ

ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Jafarov Nuran Zakir oglu FEATURES OF MANAGERIAL ACTIVITY OF MANAGERS IN AN EXTRAORDINARY SITUATION.....	107
Васильєва М.П., Кабусь Н.Д. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО КРИЗОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УПРАВЛІННІ УСТАНОВАМИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	109
Дмитрієва О.І., Жук О.С. ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙСКОВИХ ДІЙ ДЛЯ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ.....	111
Догадайло Я.В. ПРОЄКТНО-КОНТРОЛІНГОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ДОРОЖНІМИ РОБОТАМИ.....	113
Єсіна Н.О. ВОЛОНТЕРСЬКІ ПРОЄКТИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	115
Кирчата І.М., Леонтьєв Р.В. ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ.....	117

ресурсів, потрібних на протязі всього періоду дорожнього виробництва з мінімальними ризиками.

Література:

1. Дороги мають бути відновлені коштом заморожених активів рф. *Укрінформ* : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3509005-dorogi-maut-but-vidnovleni-kostom-zamorozenih-aktiviv-rf-ukravtodor.html> (дата звернення: 30.09.2022).

2. Понад 14% доріг в Україні зруйновані російськими загарбниками. *Ціна Держави* : веб-сайт. URL: <https://cost.ua/ponad-14-dorig-v-ukrayini-zrujnovani-rosijskymy-zagarbnykamy/> (дата звернення: 30.09.2022).

3. Best practice was yesterday. Best thinking is in demand today and tomorrow. *VUCA-WORLD* : веб-сайт. URL: <https://www.vuca-world.org/> (Last accessed: 13.10.2021).

4. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ від 30 вер. 2019 р. №722. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення 01.10.2021)

5. Алексеев О.П., Анфимов В.А., Гудзинский М.Н. Новая информационная технология управления дорожной отраслью: учеб. пос. Киев : УМК ВО, 1992. 212 с.

6. Fewings P., Henjewe C. Construction Project Management: An Integrated Approach 3rd Edition. Routledge, 2019. 523 p.

7. Research on Project, Programme and Portfolio Management: Integrating Sustainability into Project Management / Cuevas R. (eds.) et al. Springer, 2021. 316 p.

8. Dalcher Darren Rethinking Project Management for a Dynamic and Digital World. Routledge, 2021. 327 p.

9. Догадайло Я. В. Теоретичні основи формування контролінгу в підприємстві. *Наука и инновации в современном мире: менеджмент, юриспруденция: монография* / авт. кол. Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2017. 140 с. С.93-105, С.135-137.

ВОЛОНТЕРСЬКІ ПРОЄКТИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Єсіна Н.О., к.п.н., доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Складні політичні, економічні та соціальні процеси, які переживає наше суспільство у даний час змінили звичайний повсякденний образ життя населення. Ця обстановка ускладнюється повномасштабним вторгнення Російської Федерації до нашої держави, що тягне за собою значне зростання кількості осіб та організацій, що за об'єктивних обставин опинилися у скрутних життєвих ситуаціях та потребують надання допомоги. За таких умов досить

гостро актуалізується потреба у реалізації різноманітних волонтерських проєктів та програм.

Теоретико-методичний аналіз наукової літератури дозволив встановити, що проблема волонтерства його сутність, структура та особливості розкриті у працях (Т. Лях [3], І. Тохтарьова [6] І. Юрченко [7]); соціального підприємництва, його форми, критерії та особливості відображені у наукових студіях (Н. Горшіна [2], Н. Москалюк [4]), відмінності соціального підприємства від благодійної діяльності та бізнесу розкрито наукових дослідженнях З. Галушка [1], М. Наумова [5].

Аналіз останніх соціально-педагогічних досліджень свідчить, що не існує єдиного тлумачення поняття «волонтерство». Існує декілька підходів до визначення цього феномену.

Як зазначає Т. Лях, волонтерство – «це неоплачувана, добровільна діяльність на благо інших. Будь-яка людина, що свідомо і безкорисливо трудиться, щоб допомогти людям, які цього потребують, може називатися волонтером. Волонтер – це людина, яка володіє неабиякими комунікативними навичками і приваблює до себе людей, розуміє проблеми оточуючих та співчуває їм, має бажання безкорисливо допомогти вирішувати проблеми інших людей. До того ж, волонтер характеризується порядністю, уважністю, відповідальністю, відвертістю зі своїми клієнтами» [3, с.209].

На думку, І. Юрченко: «Волонтерство є суспільно-корисною безоплатною діяльністю, яка є чинником формування духовних, морально-етичних, культурних, суспільно-політичних та економічних цінностей і може набувати будь-яких форм від традиційних інститутів допомоги до мобілізованої суспільно-корисної праці під час криз або стихійного лиха, від проявів альтруїзму до структурованої організації волонтерського руху міжнародного масштабу» [7, с 527].

Ми погоджуємося з І. Тохтарьовою, що волонтерство – «це спосіб акумуляції соціального капіталу, потужний інструмент соціального, культурного та економічного розвитку суспільства, який в ринкових умовах сприяє збереженню балансу в суспільних відносинах та їх гармонізації; ефективний засіб об'єднання зусиль громадянського суспільства та органів державної влади щодо вирішення ряду соціальних проблем; базисна передумова і основа діяльності більшості громадських організацій» [6, с. 158].

В свою чергу, дослідники З. Галушка [1], Н. Горшіна [2], Н.Москалюк[4] розглядають соціальне підприємництво як механізм реалізації соціально-інноваційної підприємницької діяльності, значна частина прибутків від якої спрямовується на фінансування соціальних проєктів та програм, покращення умов життя певній групі населення, або надання їй послуг на вигідних умовах.

Виходячи з цього, підприємництва вважаються соціальними, якщо частина чи весь прибуток спрямовується на фінансування окремих видів послуг для соціально вразливих груп населення та підтримки соціальних, волонтерських, культурних чи спортивних проєктів та програм.

Таким чином, волонтерство надає широкі можливості для реалізації власних волонтерських ініціатив та всебічного розвитку особистості, але потребує фінансової підтримки з боку окремих організацій та бізнесу. Проте, волонтерські проекти повинні стати частиною соціальної підприємницької діяльності в Україні, що забезпечить отримання ефективних результатів, як у добровільній діяльності, так і у бізнесі.

Література:

1. Галушка З.І. Роль соціального підприємництва у забезпеченні розвитку громад. *Соціальне підприємництво: теорія, практика та міжнародний досвід*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18 травня 2018 р.). Київ: КНЕУ, 2018 року. С. 182-185.
2. Горішна Н.М. Феномен соціального підприємництва: сутність і критерії. *Науковий вісник ужгородського університету*. 2016. Вип. 2 (39). С.58-61. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2016_2_16
3. Лях Т. Л. Планування залучення волонтерів як важливий компонент волонтерської програми. *Вісник національного університету імені Тараса Шевченка*. Львів: Львівський національний університет імені Тараса Шевченка, 2013. №23. Ч. 1. С. 206-213.
4. Москалюк Н.П. Інноваційні форми соціального підприємництва у забезпеченні інклюзивного розвитку країни. *Соціальне підприємництво: теорія, практика та міжнародний досвід*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18 травня 2018 р.). Київ: КНЕУ, 2018 року. С. 65-67.
5. Наумова М. Сутність соціального підприємництва та його роль у соціально-економічному розвитку суспільства. Україна: аспекти праці. *Соціальна політика*. 2014. №4. С. 34–39. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uap_2014_4_7
6. Тохтарьова І.М. Волонтерський рух в Україні: шляхи до розвитку громадянського суспільства як сфера соціальних відносин. *Теорія і практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2014. № 2. С 156-161.
7. Юрченко І.В. Становлення і розвиток волонтерського руху в Україні. *Проблеми розвитку соціологічної теорії. Соціальні процеси в Україні*: наукові доповіді і повідомлення IV Всеукраїнської соціологічної конференції (Київ, 21 травня 2004 р.). Київ: Інститут соціології НАН, 2004. С. 526 – 529.

ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

*Кирчата І.М., к.е.н., доцент
Леонтьєв Р.В., здобувач PhD
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сфера роздрібної торгівлі є однією з провідних сфер, які активно застосовують нові технології та впроваджують інновації. Все тому, що інтернет